

جادوی دیسک‌های زنده

جادوی دیسک‌های زنده دیسک‌های زنده چه هستند و چگونه کار می‌کنند؟

یک دیسک زنده یا CD Live یک دیسک قابل بوت شدن است که حاوی نرم‌افزار ار پیش پیکربندی شده می‌باشد. این دیسک‌ها این امکان را برای کاربر فراهم می‌کنند تا بدون نیاز به دسترسی به دیسک‌های سخت، بتواند امور خود را انجام دهد (در صورتی که نخواهد اطلاعاتی را ذخیره کند). شاید از خود بپرسیم که چه دلیلی دارد که کسی بخواهد از یک دیسک بجای یک کامپیوتر دستکتاب یا لپ تاپ با نرم‌افزارهای نصب شده و آماده، استفاده کند؟

ارزش دیسک‌های زنده، در ابتدای امر برای بسیاری از کاربران روشن نیست. مخصوصاً کسانی که عادت به نصب و یا استفاده از نرم‌افزارهای از پیش نصب شده دارند. برای درک بهتر ارزش دیسک‌های زنده مثالی می‌زنیم. تصور کنید کامپیوتری را با توجه به نوع سخت‌افزار و بودجه خود خریداری می‌کنید. هنگامی که آنرا دریافت کردید، دیسک زنده خود را در آن قرار داده و در عرض ۳۰ تا ۴۵ ثانیه، کامپیوتر جدیدتان آماده کار می‌باشد. شما از دیسک سخت آن تنها برای ذخیره داده‌ها استفاده می‌کنید. وقتی کارتان تمام شد، دیسک زنده را خارج و کامپیوترتان را خاموش می‌کنید. حتی اگر کامپیوتر شما دزدیده شود، اطلاعات موجود بر روی آن به درد کسی نخواهد خورد، زیرا شما آنها را توسط key Private خود رمزنگاری کرده‌اید. همچنین بجای دیسک سخت می‌توانید اطلاعات خود را بر روی دیسک‌های USB ذخیره نمایید. از نظر امنیتی، CD شما نمی‌تواند دستکاری یا آلوده شود، زیرا فقط خواندنی است!

تاریخچه مختصر دیسک‌های زنده

یکی از نخستین دیسک‌های زنده، دیسکی بود در قطع یک کارت اعتباری به نام [Linux Bootable The Business Card](#). حجم کلی این دیسک حدود ۵۰ مگابایت است. یکی دیگر از مهمترین دیسک‌های زنده دیگر، Knoppix است که توسط [Knopper Klaus](#) ایجاد شده است. پروژه Knoppix توسط [Linux Tag](#) حمایت می‌شود. دیسک کلاوس برای ایجاد تمامی اکوسیستم دیسک‌های مشابه Knoppix و برای اهداف مختلفی مانند Bioinformatic، آموزش، جرایم کامپیوتری، بازی و میزکار استفاده شده است. امروزه به حدی انواع مختلف دیسک‌های مبتنی بر Knoppix گسترده شده‌اند که تقریباً برای تمامی نیازها، راه‌حلی به صورت دیسک زنده وجود دارد.

بیشتر دیسک‌های زنده امروزی بر پایه لینوکس هستند، بجز دیسک [FreeSBIE](#) که مبتنی بر FreeBSD است. بطور عمده، دیسک‌های زنده حاوی نرم‌افزارهای آزاد تحت مجوزهای GPL یا BSD هستند و می‌توان آنها را بدون محدودیت تکثیر و استفاده کرد، بجز تعداد خاصی که حاوی نرم‌افزارهای غیر-آزاد نیز هستند و تکثیر و توزیع مجدد آنها ممکن است دارای محدودیت‌هایی باشد.

امروزه، [پروژه مورفیکس \(Morphix\)](#) که بر پایه Knoppix بنا نهاده شده است، امکان ساخت دیسک‌های زنده را به آسانی تمام فراهم ساخته است. در وب سایت این پروژه می‌خوانیم: «مورفیکس یک سیستم‌عامل کامل است. برنامه‌هایتان را در آن نصب کنید و به دیگران بدهید. چرا باید دیسک‌های نصب ایجاد کنید؟ به کاربران‌تان یک سیستم‌عامل کامل به همراه فایل‌های خودتان ارائه کنید.»

در صورتی که شما یک مدیر IT در یک سازمان هستید، می‌توانید دیسک زنده‌ای مبتنی بر RPM یا Debian ایجاد کرده، نرم‌افزارهای لازم را بر روی آن قرار داده، آنرا رمزنگاری و به سازمان خود ارائه کنید. به این صورت می‌توانید کل سازمان خود را در برابر ویروس‌ها و Spyware ها ایمن سازید.

هنگامی که بر روی سیستم خود کار می‌کنید، نیاز به ذخیره سازی داده دارید. مثلاً فایل‌هایی را ایجاد می‌کنید که باید ذخیره و نگهداری شوند. هنگامی که از یک دیسک زنده استفاده می‌کنید، چندین گزینه در اختیار دارید. شما می‌توانید از کلیدهای USB که امروزه با ظرفیت‌های ۱ گیگابایت و حتی بالاتر نیز موجود هستند، استفاده کنید و یا می‌توانید فایل‌های خود را بر روی سرویس‌دهنده‌های راه دور که بر روی اینترنت قرار دارند و شما با استفاده از VPN به آنها متصل می‌شوید، ذخیره نمایید. همچنین [راه‌هایی](#) وجود دارد تا اطلاعات خود را در پوشه Gmail تان ذخیره نمایید.

گردشی در دنیای دیسک‌های زنده

آزادی که جامعه نرم‌افزارهای آزاد بر آن بنا نهاده شده، امکان ایجاد گستره روز افزونی از دیسک‌های زنده را فراهم ساخته است. اکنون مروری بر این دیسک‌های زنده خواهیم داشت.

دیسک ADIOS

دیسک زنده ADIOS دیسک زنده‌ای مبتنی بر Fedora است. هنگامی که بوت شده و وارد سیستم می‌شود، به ظاهر شبیه RHEL است و دارای مجموعه نرم‌افزارهای اداری کاملی است. مانند OpenOffice، موزیلا و Evolution. هدف از ایجاد ADIOS در حقیقت به عنوان ابزاری آموزشی برای مبانی شبکه و پردازش‌های توزیع شده می‌باشد. نکته قابل توجه در آن این است که مبتنی بر فدورا است.

دیسک Dyne:bolic

هدف از تهیه این دیسک پوشش نیازهای چند رسانه‌ای و تولیدات چند رسانه‌ای است. با استفاده از این دیسک، شما می‌توانید صوت و ویدئو تولید کرده و آنها را در اینترنت پخش (Broadcast) کنید. شما قادر خواهید بود تا با استفاده از ابزارهای نصب شده در یک کامپیوتر معمولی، صوت و تصویر را ضبط، ویرایش و encode کرده و بصورت stream در اینترنت پخش کنید. این امکان وجود دارد تا در عرض ۶۰ ثانیه، یک ایستگاه رادیو و تلویزیونی اینترنتی را با استفاده از این دیسک برپا کنید.

دیسک Knoppix

همانطور که در بالا نیز اشاره شد، این دیسک استاندارد طلایی دیسک‌های زنده به شمار می‌رود. این دیسک دارای انواع متنوع شده بسیار گسترده‌ای برای نیازها و محیط‌های مختلف است.

دیسک SLAX

این دیسک زنده مبتنی بر توزیع Slackware که یکی از توزیع‌های بسیار قدیمی لینوکس است، می‌باشد. این دیسک ادامه دهنده سنت Slackware بوده و به همین دلیل نیز مورد توجه قرار گرفته است.

دیسک GeexBox

این دیسک یکی از دیسک‌های منشعب شده از Knoppix است که می‌تواند کامپیوتر شما را به یک پخش کننده دیجیتال تبدیل کند. این دیسک می‌تواند DivX، DVD، VCD، SVCD و Audio CD ها را به راحتی پخش کند. کافی است تا تلویزیون خود را به خروجی TV کامپیوتر مجهز به GeexBox متصل کرده و یک پخش کننده تمام عیار داشته باشید.

دیسک‌های زنده آموزشی

تعداد زیادی دیسک زنده برای مقاصد آموزشی ایجاد شده است. آموزش جایی است که در آن موج آینده ناوران یک جامعه تربیت می‌شوند. برخی از پروژه‌هایی که به ایجاد دیسک‌های زنده آموزشی اشتغال دارند، عبارتند از: [SkoleLinux](#)، [Open Source Education Foundation The](#)، [for Free Organization](#)، [Software in Education and Teaching](#)، [K12 Project The](#) و [School Forge The](#).

نتیجه گیری

سیستم‌های مبتنی بر CD روز به روز گسترش می‌یابند. این حقیقت که دیسک‌های CD کندتر از دیسک‌های سخت هستند، نباید باعث نادیده یا کم اهمیت انگاشتن ارزش والای دیسک‌های زنده در سازمان‌ها شود. برخی از پروژه‌هایی که برای از میان بردن این محدودیت‌ها فعال هستند، عبارتند از [Linux Project Stateless](#) و [at Red Hat](#) project FreeNX. با استفاده از محصولات این پروژه‌ها می‌توانید ایستگاه‌های کاری بدون دیسک سخت در شبکه خود راه‌اندازی نمایید.

نویسنده: Pillay Harish

مترجم: آلن باغومیان

منبع: http://www.freesoftwaremagazine.com/free_issues/issue_01/live_cds